

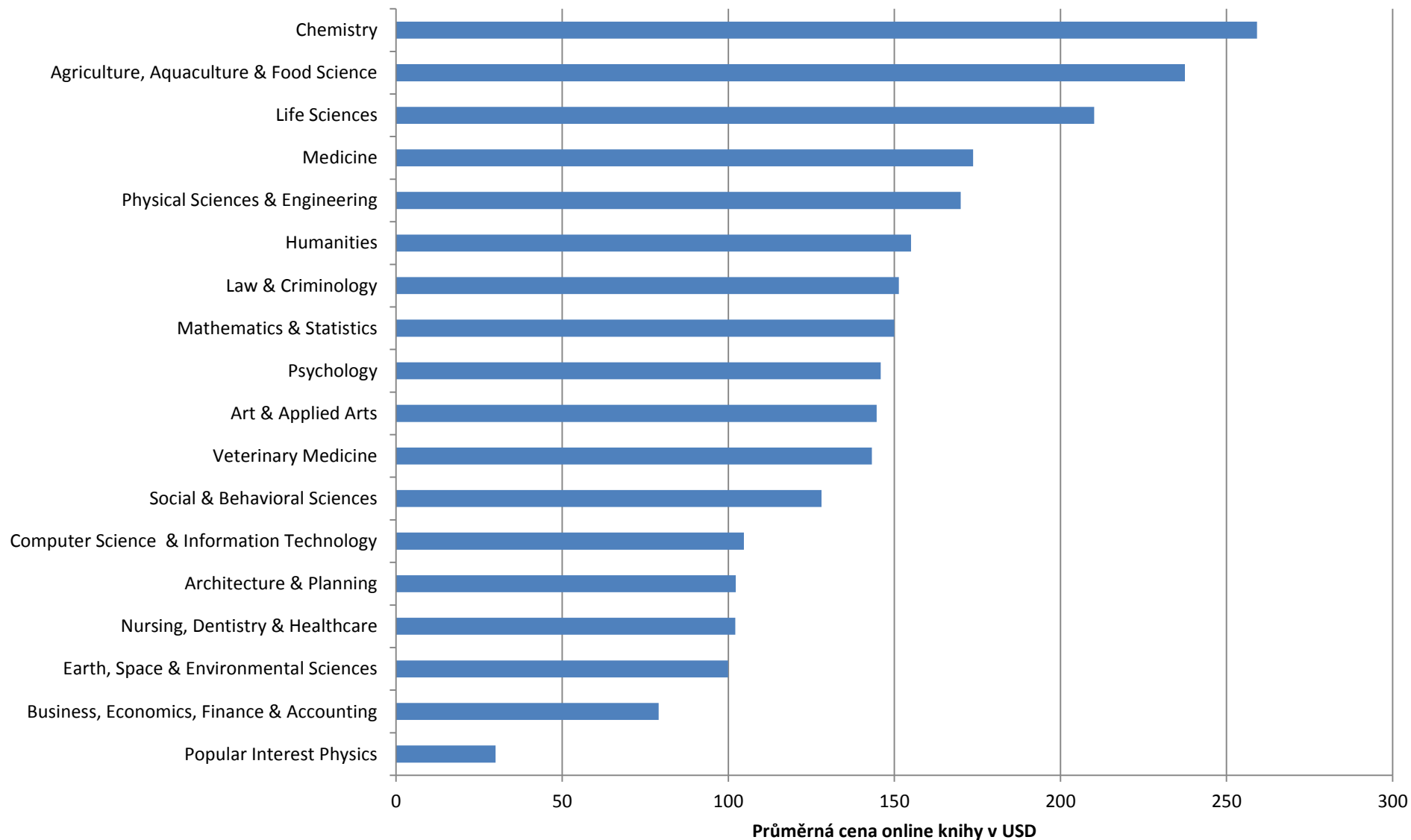
e-knihy na VŠCHT

Jiří Jirát

VŠCHT Praha

Knihy v oblasti chemie jsou drahé...

Průměrná cena - knihy - Wiley

a rok, dva nic neznamená

Denials - Springer (z konce 2016)																							
Kolekce	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Behavioral Science																	1						
Biomedical and Life Sciences	15	8	5	9	10	10	6	10	8	9	8	11	25	11	15	18	21	16	23	18	17	21	3
Business and Economics				1								1	1		2	1	1			2	2	1	
Computer Science		1	1				1	1	3	1	8												
Earth and Environmental Science	1	2		1	3	2	2	5	3	7	2	9	3	3	5	10	9	5	7	6	10	7	2
Energy																				3	2	2	
Engineering	2	3	2	1	1		1	1			1		6	7	10	9	7	5	9	10	7	10	4
Humanities, Social Sciences and Law	1						1		1		1		2	1	1		1		2		1	1	
Chemistry and Materials Science	19	15	12	13	13	15	10	9	16	14	10	14	21	25	27	24		12	12	26	23	21	8
Mathematics and Statistics	1		1	1		1	2	1	2	2	3	1	3		1	4	3	3	2	1	1		
Medicine	3	1	2			3			2	1		3	3	1	4	3	3	6	2	2	5	6	1
Physics and Astronomy	1	3	2	3	5	3	4	5	2	3	1	4	7	8	9	4	3	7	5	7	7	4	
Professional and Applied Computing																					1		
Religion and Philosophy																							1
Celkový součet	43	33	25	29	32	34	27	32	37	37	34	43	71	56	74	73	49	54	62	75	76	73	19

Typ licence

Typ licence

- Jednoznačné upřednostnění trvalého nákupu (one-time purchase), jde-li to, a to na platformě vydavatele
- Předplatné (subscription) jen tam, kde není jiná možnost
 - Knovel, FoodNetBase (T&F)

Počet uživatelů

- Prakticky výlučně pouze neomezený počet uživatelů
- Typ 1 SU jen pro tituly, které nešlo koupit jinak

Portfolio – tituly v AJ

	Vydavatel	Typ licence	Počet e-knih (duben 2017)	Roční přírůstek (změna)
Základní fond – veškerá produkce	American Chemical Society	one-time purchase	1 474	cca +40
	Royal Society of Chemistry		1 376	cca +60
Selektivní nákup u vydavatele	Elsevier		cca 300	nahodile
	Wiley		494	nahodile
	Springer		4 436 (+ cca 7 600 z konsorcia NTK)	nahodile, po kolekcích
Předplatné	Knovel (Elsevier)			
	FoodNetBase (T&F)			
Jednotlivé nákupy u agregátora	e-brary		25	za posledních několik let 0

Pozn.: referenční díla jsou zvlášť

Vydavatel/dodavatel

- Přímý nákup/předplatné od vydavatele
 - ACS, RSC, T&F, někdy i Elsevier nebo Springer
- Přes prostředníka
 - obv. Wiley
 - Knovel
 - e-brary

Portfolio – tituly v ČJ

- 0 ...
- nepočítáme-li vlastní produkci VŠCHT Praha
- žádný jiný vydavatel chemické literatury v ČR neexistuje

Financování e-knih

- Centrální
 - vyhrazené položky v rozpočtu CIS VŠCHT Praha
- Nákup/předplatné e-knih/e-referenčních děl
 - předplatné: cca 7 % rozpočtu (pokud započítáme i dotace z LR)
 - trvalé nákupy: cca 2 % až 7 %
 - podle toho, co projde senátem
 - nejvíce pohyblivá část rozpočtu („první na odstřel“)
 - referenční díla – předplatné: cca 1,3 %
- Nákup p-knih z centrálního rozpočtu
 - < 1 %
- Poměr e-/p-: cca 10:1 až 18:1
- Pozn.: počet p-knih z ústavních/grantových prostředků min. stejný jako z centrálního rozpočtu

Kofinancování z ústavů

- Základní pravidlo: je-li kniha placena z centrálního rozpočtu, musí být dostupná všem
- Tj. požadavky na nákup **osobní licence** z centrálního rozpočtu jsou automaticky zamítnuty
- Požadavky na drahé specializované e-knihy do „centrálního“ fondu – vyhrazena možnost vyžadovat spoluúčast
 - Tyto požadavky jsou předneseny knihovní radě
 - Aplikováno asi jen jednou u ref. díla za 60 000 Kč (spoluúčast ústavu ve výši 50 %)
- Snaha vyvážit požadavky všech čtyř fakult

Licenční podmínky

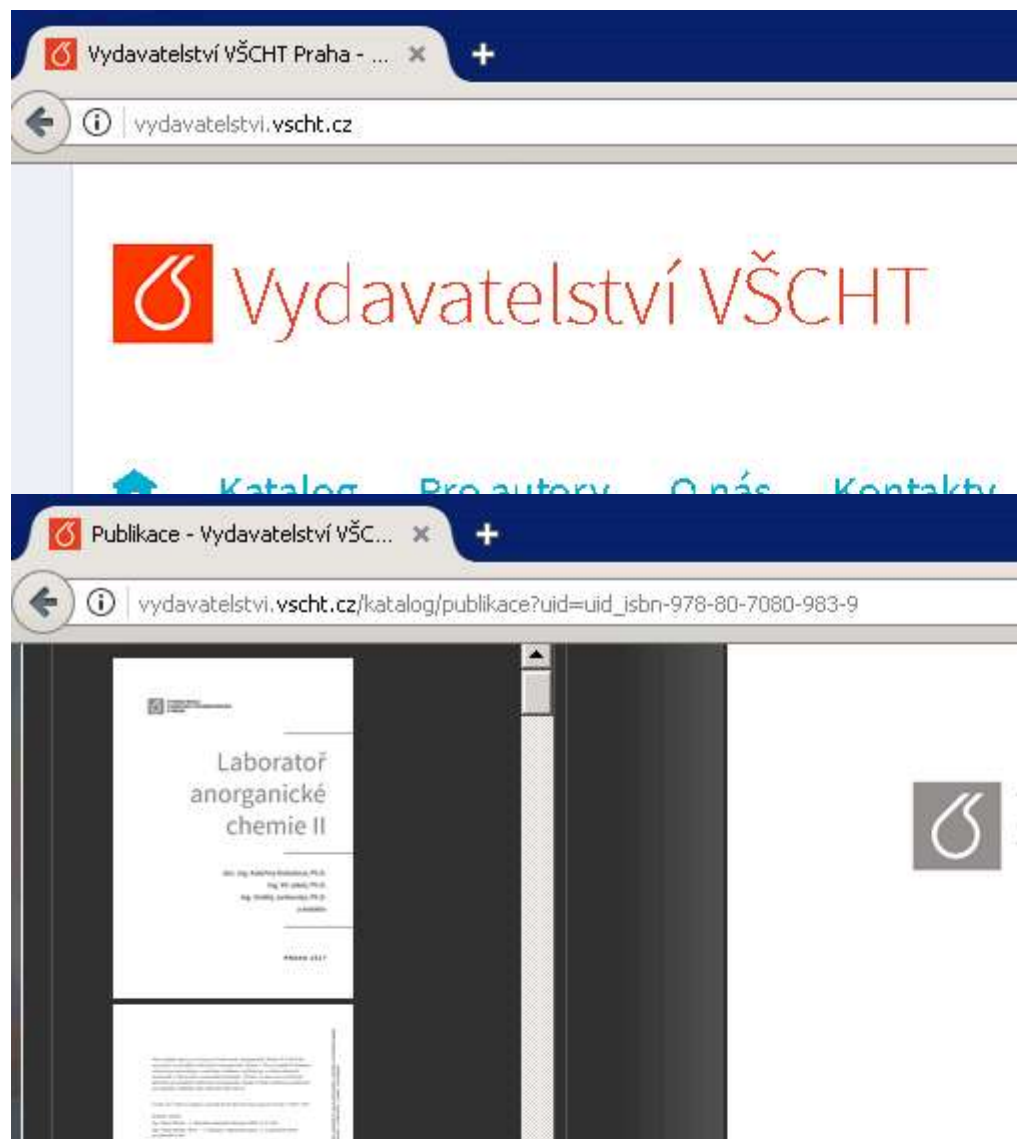
- Zajišťujete pro vaše uživatele vzdálený přístup k e-knihám?
 - bez něj je nákup e-knih nesmysl
- Jaká je licenční politika k externím registrovaným uživatelům?
 - standardní „walk-in user“ – může přijít do knihovny a na terminálech e-knihy číst

Jak jsou dostupné/vyhledatelné tituly e-knih?

- Katalogizace (Aleph)
 - jen trvalé nákupy, do speciální báze Alephu, využití nabízených MARC záznamů jen sporadické (řeší si sama NTK přejímáním odjinud), problémy s neexistencí účtu u OCLC
- Linking server – SFX
 - pošlu holdings správci linking serveru NTK... 😊
- Discovery – Summon
 - pošlu holdings správci Summonu... 😊
- Holdings – obv. export z admin rozhraní vydavatele, nebo title list v Excelu

Jaká je nabídka e-knih z vašich univerzitních vydavatelství?

- Edice skript
 - prakticky všechna volně dostupná (free to read, nikoli open access) na webu vydavatelství VŠCHT Praha

- Jak velkou roli hrají následující parametry při rozhodování o nákup e-knihy při její dostupnosti na více platformách
 - DRM a jiná omezení (počet uživatelů, apod.) – **zásadní**
 - již na využívané nebo naopak na nové platformě – **velmi důležité – vyzkoušená platforma**
 - cena knihy – **spíš menší (nejsou-li astronomické rozdíly)**
 - platform fee
 - snadnost nákupu (oblíbený český dodavatel) – **spíš ne**

Překryvy kolekcí

- NTK má
 - linkovací server SFX
 - discovery Summon
- Oba nástroje mají funkci pro analýzu překryvu kolekcí (Overlap analysis) – doporučuji vyzkoušet
- Nákup hlavně od vydavatelů
 - mezi jejich kolekcemi překryv z principu nulový
 - problém pouze agregátor vs. agregátor nebo agregátor vs. vydavatel

- Knovel
 - překryv s Elsevier e-books
 - překryv s RSC e-books
- Uspokojivě nevyřešeno

Problém se stabilitou subscription kolekcí

- Knovel
 - před pár lety Wiley stáhnul všechny svoje e-knihy z cizích platforem
 - některé předměty spoléhaly nebo odkazovaly na Wiley e-knihy na Knovelu

Využití demand-driven acquisition

- Elsevier EBS – 2014
- Wiley UBCM – 2016
- Obě velký pozitivní ohlas u ak. obce
- Spíš problém s výběrem (příliš mnoho požadavků)

- pokus o totéž u Springer
 - ale zatím pilotují (a částka prý byla malá)
 - nákup kolekcí podle Denials
 - Chemistry and Materials 2012-2016, Biomedical and Life Sciences 2012-2016

- Jak řešíte různé situace, kdy nelze koupit jeden jediný titul, ale např. minimální počet titulů, nebo pouze kolekci?
 - Springer – pouze kolekce (např. Chemistry and Materials 2012, apod.)
 - buď nákup celé kolekce (smlouvání o nižší ceně)
 - nákup u agregátora (nakonec stejně nevyhovovalo)
 - Elsevier – min. nákup 1 000 EUR
 - čekáme do naplnění požadované částky

Spolupráce knihoven

- Integrovaná knihovna NTK-VŠCHT-ÚOCHB
- Koordinace DDA
 - Elsevier Full EBS: VŠCHT – 2014, NTK – 2015
 - Wiley Full UBCM: VŠCHT – 2016, NTK – UBCM 2017
 - Při vyhodnocování bereme v úvahu překryv holdings VŠCHT a NTK

Poplatky za platformu

- většinou fee-waiving (vázáno na předplatné časopisů, kolekcí, ...)
 - ACS, Elsevier, ...
- jen u e-brary ne:
 - 5 % z ceny knih ročně (když není předplatné kolekce) – těch 25 knih jsme zaplatili už 1,5krát

POSLEDNÍ ZKUŠENOSTI

Model kreditový

- Nákup angl. učebnice Organic chemistry (pro studenty Erasmu)
- DawsonEra
 - nechtěli moc prodat, nakonec přesvědčení (SUWECO)
 - nastavení Shibbolethu – největší práce
- "trvalý nákup", ale max. 400 přístupů
 - 1 přístup = přístup 1 uživatele po 24 hod., i po opětovném přihlášení) ročně na jednu kopii
 - doplní vždy k výročí zakoupení
- žádná další udržovací poplatky

dawsonera

Home About ebook Catalogue My Account Help

Title, Author, Keyword

All

Organic Chemistry - John McMurry.

Contents

Search

Notes

114 / 1484

Cite

Contents p. xi

▶ Chapter 1 Structure and Bonding p. 1

▶ Chapter 2 Polar Covalent Bonds; Acids and Bases p. 28

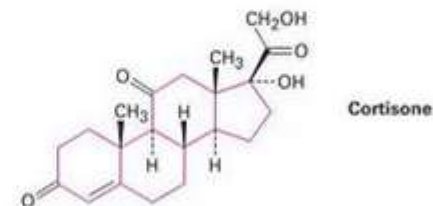
▶ Chapter 3 Organic Compounds: Alkanes and their stereochemistry p. 60

▶ Chapter 4 Organic Compounds: Cycloalkanes and their stereochemistry p. 89

▶ Chapter 5 Stereochemistry p. 115

90 CHAPTER 4. ORGANIC COMPOUNDS: CYCLOALKANES AND THEIR STEREOCHEMISTRY.

Steroids, such as cortisone, contain four rings joined together (three six-membered (cyclohexane) and 1 five-membered). We'll discuss their properties in more detail in **Sections 27-6 and 27-7**.

4-1 Naming Cycloalkanes

Report – kredity

Date	eISBN	Title	Publisher	BIC	Dewey	LCC	Keywords	Type	Pages Accessed	Minutes	User	Purchase Model	Credits Remaining	User Type
09/01/2017 to 09/01/2017	9781473736535	Organic Chemistry	Cengage Learning	PN	547	QD251.2	Chemistry, Organic.	Read Online	19	1	Danisova-Reader	CREDIT	399	Reader
26/01/2017 to 26/01/2017	9781473736535	Organic Chemistry	Cengage Learning	PN	547	QD251.2	Chemistry, Organic.	Downloaded		0	https://wssso.vscht.cz/idp/shibboleth!https://www.dawsonera.com/shibboleth!1ji4COhx5k5SHu5KPZ4JA1ZzVM=@vscht.cz	CREDIT	398	Reader

FoodNetBase

- cca 400 e-knih od T&F, ročně přidáváno cca 50 titulů
- od r. 2016 rozdělili jednu platbu na dvě:
 - backfile (všechno do $N-1$)
 - frontfile (všechno, co vyjde v roce N)
 - => samozřejmě skokové zdražení – změnili cenový model „k lepšímu“, vysvětlení, které jsem si vyžádal:
 - Místo meziročního nárůstu 5 %, je to:
 - buď 10 % (všechno do r. 2015 včetně, ale bez r. 2016)
 - nebo 20 % (všechno včetně r. 2016)
- KR rozhodla, že r. 2016 zkusíme zaplatit obě platby a vyhodnotíme
 - V r. 2016 mělo být vydáno 59 titulů, ale v půlce června bylo online jen 11 titulů.
 - Přečtených kapitol z frontfile bylo za období leden-srpen 2016 jen 10 (sic!). Tj. jedna kapitola z frontfile nás zatím vyšla na více než 100 USD, kdybychom odhadli podobnou využívanost ve zbytku roku ($10 \text{ článků} / 8 \text{ měsíců} * 12 \text{ měsíců} = 15$), tak to bude cca 2000 Kč za kapitolu (zahrnuje DPH, kurz USD cca 25 Kč).
- Na r. 2017 už jen backfile